

Ethische dilemma's

& cybercrises

Agenda

- Wat is een cybercrisis? *Circa 20 minuten*
- In groepjes aan de slag met cybercrises. *Circa 20 minuten*
- Plenaire nabespreking. *Circa 20 minuten*

Richard Kamphuis

**Eigenaar
Scherp in veiligheid**

- Crisisbeheersing
- Veranderopgaven
- Onderzoek en ontwikkeling

Jan-Peter Soenveld

- Onderzoeker/docent cyberweerbare organisaties bij Saxion Hogeschool
- Community manager Oost bij Cyberweerbaar NL
- Columnist bij Friesch Dagblad

„Een cybercrisis 100% voorkomen lukt niet, wel is het mogelijk om de impact te verkleinen. Door je goed voor te bereiden, kunnen we elkaar beter beschermen.“

Corine Schipper–Derkse, waarnemend directeur NCSC, over ISIDOOR IV

Een greep uit de voorbeelden

Cyberattack on a Chicago children's hospital has shut down its systems for a week

By Andy Rose and Sara Smart, CNN

🕒 3 minute read · Updated 5:39 PM EST, Tue February 6, 2024

NOS Nieuws • Maandag 10 mei 2021, 19:48

Stilleggen oliepijplijn VS veroorzaakt door gijzelsoftware van 'DarkSide'

NOS Nieuws • Dinsdag 9 februari 2021, 13:23

Hackers proberen drinkwater te vergiftigen in Florida

Een hacker in de Amerikaanse staat Florida heeft geprobeerd het water in een drinkwatervoorziening te vergiftigen door er een gevaarlijke hoeveelheid natriumhydroxide, ook wel bijtende soda genoemd, aan toe te voegen.

Maar ook in Nederland

- Hof van Twente
- Ransomware VDL groep
- DigiNotar

Cybersecuritybeeld 2024:

- Statelijke actoren intensiveren cyberactiviteiten
- Cybercriminelen onverminderd in staat om schade toe te brengen aan digitale processen
- Dreiging van grootschalige uitval

Definitie (NIPV, 2019)

- “Iedere verstoring van een digitaal (ICT) systeem (moedwillig of door toeval, bedoeld of door een fout) die de (fysieke) veiligheid of openbare orde in een veiligheidsregio bedreigt. De oorzaak kan zowel in het digitale als fysieke domein liggen. In feite kan iedere verstoring een cybercomponent hebben. Ernstige en of langdurige digitale verstoringen kunnen tot maatschappelijke ontwrichting leiden”

Figuur I.1 Verschillende soorten digitale verstoringen (COT, 2017)

Uitkomsten onderzoek naar cybercrises (Saxion - B. Verheijen)

Cyber risico's niet overal op het netvlies
Weinig expertise

Weinig voorbereiding
Veel improvisatie

Afhankelijkheden
Specifieke kennis noodzakelijk
Twee "werelden"

Aangepaste crisisstructuur
Afspraken maken aan de voorkant
Interdisciplinair begrip / liaison

Unieke dilemma's door onzekerheden
(Opschalen, communicatie)

Escalatie
Communicatiestrategie

Traditionele crisismanagement competenties

Informatiemanagement
Crisisstructuur
Coördinatie

Dilemma's

- Wel of niet betalen?
- Wel of niet mogelijk vervuilde systemen gebruiken?
- Wel of niet systemen platleggen?
- Wel of niet communiceren?

Terugkoppeling uit de groepjes

Bedankt voor de aandacht!

richard@scherpinveiligheid.nl
0653243858

Richard Kamphuis

j.soenveld@saxion.nl
0642552744

Jan-Peter Soenveld